

จิระกะก้าวลงจากเรือขึ้นบันไดเรือด้วยความจิตใจที่เต็มไปด้วยความอึดอ้อม นานหลายเดือนแล้วที่เขาจากบ้านไปทำงานที่จังหวัดชายแดนภาคเหนือของไทย ชายหนุ่มพยายามเก็บเงินจนได้ก้อนใหญ่พอเพียงที่จะนำไปใช้หนี้ให้ทางบ้านได้จนเกือบหมด ลูกสะ เพราะเศรษฐกิจบีบรัด ทำให้ครอบครัวของเขามีหนี้สินค่อนข้างรุงรังร่วมแสนบาท และไม่มีทีท่าว่าจะหมดหนี้สินลงได้โดยง่าย เนื่องจากมองไม่เห็นเลยว่าหาเงินก้อนใหญ่มาจากไหน นอกจากมีลาภลอยใหญ่ๆ ลักก้อนหนึ่ง

จิระกะเป็นครู เขาพยายามเก็บออมเงินเดือน พร้อมทั้งเจียดส่งให้น้องชายที่ยังเรียนอยู่ในวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ก่อนจะเข้ากรุงเทพฯ เพราะโรงเรียนปิดภาคปลาย จิระกะได้ส่งแบบฟอร์มกู้เงินสหกรณ์ครูและกู้ธนาคารตามสิทธิ์ของข้าราชการครู ได้เงินก้อนมาร่วม

แสนบาท เขาแน่ใจว่าอย่างไรเสียหนี้ของครอบครัวของเขาก็คงจะหมด หรือไม่ก็เกือบหมดคราวนี้เป็นแน่แท้

“อ้อ...ณะ” นางจินดา ร้องทักบุตรชาย เมื่อจีระณะหิวกระเป่า เดินทางไปย้อมเดินขึ้นบันไดบ้านมา จีระณะวางกระเป่าแล้วตรงเข้ากราบ ที่ตักของมารดาด้วยสีหน้าตื่นตัน ใบหน้าของมารดาของเขาค่อนข้าง ร่วงโรยไม่แจ่มใสเลย อาจจะเพราะความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างแร้นแค้น บีบรัดของเศรษฐกิจยุคนี้ มารดาของเขาทำขนมไทย พายเรือขายด้วย ไหนยังจะเอาใจใส่หลาน ๆ ลูกของพี่สาว พี่ชายของเขาที่ทำงานอยู่ใน กรุงเทพฯ อีกสองสามคน

“แม่อยู่บ้านคนเดียวหรือครับ”

ชายหนุ่มเอ่ยถามมารดาเสียงอ่อนโยน เขามองสำรวจมือ และเนื้อตัวของมารดาด้วยจิตใจที่ค่อนข้างหดหู่ สงสารอย่างจับใจ เขาน่าจะทำอะไรสักอย่างให้มารดาของเขาได้พักผ่อน ได้มีสีหน้าแจ่มใส กว่านี้ คนเรานั้นจะอยู่ดีกินดีจิตใจสบายแค่นั้นนั้น ดูจากลักษณะสีหน้า ก็ย่อมเด่นชัด เพราะความรู้สึกต่าง ๆ ภายในจิตใจจะสะท้อนออกมา เสมอ ชนิดที่ว่าปิดบังใครไม่ได้เสียด้วย

“พ่อ...ก็ออกไปที่ร้านกาแฟเหมือนเดิม มันเป็นนิสัยเสียแล้ว นี้”

นางจินดาตอบบุตรชาย แล้วยิ้มด้วยสีหน้าที่ค่อนข้างดีขึ้นมาก อาจจะเป็นเพราะว่านางตั้งใจที่ได้พบหน้าบุตรชายก็เป็นได้

“เด็ก ๆ ละครับแม่”

เขาเอ่ยถามมารดาต่อไป เมื่อเหลียวไปรอบ ๆ บ้านแล้วไม่พบ หลาน ๆ แม้แต่คนเดียว

“นำโลมันบ่ก็เลยหนีไปเที่ยวบ้านข้าง ๆ มั้ง คงไปดูทีวีบ้าน ลุงจ้อยนะแหละ” นางจินดาตอบบุตรชาย

“โลอยู่บ้านหรือครับ” จีระณะถามถึงน้องสาวคนรองจากเขา

พิไลลักษณ์ทำงานเป็นพยาบาลอยู่แถวฝั่งธนบุรีนี่เอง

“อยู่...” มารดาของเขาตอบเพียงสั้น ๆ และดูเหมือนจะอิงไป

“ไปพักก่อนเถอะนะ เหนื่อย ๆ มา เตียวค่อยคุยกันเถอะลูก”

นางจินดาพูดเป็นที่ตัดบทเสียก่อน เมื่อเห็นว่าจิริณะขยับปาก ทำท่าจะกล่าวอะไรออกมาให้มากไปกว่านั้น จิริณะจึงได้ลุกขึ้น ผละจากไปตามที่มารดาของเขาบอก

นางจินตามองตามร่างสูงหนาของบุตรชายไปด้วยสีหน้าที่ค่อนข้างอึมหมั่น จิริณะเป็นลูกที่ดีมาก ไม่เคยสร้างปัญหาเดือดเนื้อร้อนใจให้ครอบครัวเลยก็ว่าได้ ความสุขของคนเป็นพ่อเป็นแม่ก็อยู่ตรงที่ลูกเป็นคนดีได้แค่นี้เอง

เมื่อลูกดี ก้าวไปในทางที่ถูกที่ควร พ่อแม่ก็ยอมจะอึมหมั่นภาคภูมิใจยิ่งยวดมิใช่หรือ

“พี่นะ มาเสียบจัง”

เสียงร้องทักค่อนข้างยืดยาวที่ตั้งขึ้นทางชานเรือนด้านริมคลองตรงริมกอไผ่นั้น ทำให้จิริณะเหลียวไปมองผู้ร้องทักเขาพร้อมกับรับไหว้น้องสาวอย่างตื่นเต้น

พิไลลักษณ์นั่งอยู่เฉย ๆ เพียงลำพัง

“วันนี้ไม่เข้าเวรหรือยัง” ชายหนุ่มเอ่ยทักทายน้องสาว

“ไม่อยากทำงานนะจ๊ะ พี่นะ” พิไลลักษณ์ตอบพี่ชายเสียงกร่อย ๆ

จิริณะจ้องหน้าตาของน้องสาวอย่างจับสังเกตมากขึ้นกว่าปกติ

“ทำไม มีเหตุผลอะไร” เขาซักน้องสาวยื้ม ๆ

“ไลไม่สบายใจหลายเรื่องจ๊ะ พี่นะ”

น้องสาวถอนใจใหญ่ ก่อนที่จะเอ่ยปากตอบพี่ชายด้วยใบหน้าเซียว นัยน์ตาเป็นสีเข้มขึ้นกว่าปกติ

“เรื่องอะไรบ้าง” จิริณะเดินไปทรุดนั่งลงบนแคร่ปึกไม้ข้าง ๆ

ร่างของน้องสาว

“โลว่าพีณะไปอาบน้ำอาบท่าก่อนดีกว่าจ๊ะ”

จีระณะนึ่วหน้าใส่น้องสาว แล้วจ้องหน้าเธอเขม็ง

“หน้าเขียวไปมากนี่เรานะโล”

“ก็คนไม่สบายใจนี่จ๊ะ พีณะ”

น้องสาวตอบอย่างไม่ปิดบังอ้อมค้อม เพียงแต่ว่าไม่กระจ่างชัดสำหรับพี่ชายเท่านั้นเอง ว่าเรื่องที่ทำให้เธอไม่สบายใจนั้นคือเรื่องอะไร

“มีอะไรในบ้านหรือเปล่า พ่อแม่มีปัญหาอะไรไหม”

จีระณะถามอย่างต้องการทราบเหตุผลแห่งความไม่สบายใจของน้องสาว

“พ่อแม่หรือจ๊ะ ไม่มีอะไรนี่พีณะ”

พิไลลักษณ์ส่ายหน้าเล็กน้อย ทว่าก็หลบสายตาของพี่ชายเสมอไป ยังนำในคลองที่สี่ค่อนข้างขุ่น เพราะฝนหลงฤดูเพิ่งจะหยุดตกไปเมื่อไม่นานนี้เอง

“มันเรื่องอะไรของเธอกันนะ ทำอุบอิบอยู่ได้” จีระณะบ่นพึมพำ

“พีณะไปพักผ่อนให้สบายก่อนดีกว่าจ๊ะ เตี้ยวลดจะทำกับข้าวให้ทาน พี่จะกินปลาร้าทรงเครื่องหรือเปล่า ผักบุงกำลังงาม ผักกระเฉดก็อวบน่ากิน สายบัวก็แยะเขียวจ๊ะ” พิไลลักษณ์มีแก้มใจนึกถึงเรื่องอาหารการกินของพี่ชาย

“พูดถึงแล้วน้ำลายพี่ก็ไหล อยากกินจริง ๆ นะโล”

จีระณะหัวเราะออกกับวาจาของน้องสาว

“จั้นโลจะไปเข้าครัวเดี๋ยวนี้แหละจ๊ะ เผอิญมีปลาตุ๋ก พี่ส่ายวิตบ่อปลา เอามาแบ่งให้เมื่อวานนี้เอง แม่ซังไว้หลายตัว ถ้าพีณะไม่เห็น้อยจนเกินไป อยากกินข้าวเร็ว ๆ ก็ไปเก็บผักบุงเอาเองนะจ๊ะ”

น้องสาวสั่งก่อนจะเดินผละเข้าไปทางครัวเรือน ซึ่งอยู่ไม่ไกล

จากขานเรือนริมกอไผ่เท่าใดนัก ห้องครัวของเรือนเล็กริมคลองก็เป็นขานเรือนที่เอาเสาไปค้ำแล้วมุงหลังคาจากไผ่แบบชั่วคราว มีฝาถักลมไผ่เพียงด้านเดียวเท่านั้นเอง

จิระมองสภาพบ้านเกิดของเขาแล้วลอบถอนใจยาวอย่างหนักหน่วง บิดาของเขาเป็นอดีตเจ้าทหารเรือที่ค่อนข้างซีเมมา ตีตรงที่มารดาของเขาพยายามจัดสรรเงินทองเพื่อให้ลูก ๆ ได้เล่าเรียนกันจนหางานทำเอาตัวรอดไปได้พอสมควร แต่บ้านเรือนยังไม่ดีขึ้น เพราะแต่ละคนก็ต้องไปดิ้นรนหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องครอบครัวของตนเอง จนไม่อาจเจียดเงินทองมาซ่อมแซมปรับปรุงบ้านเรือนให้บิดามารดาได้เลย เขาเล่าจะนำเงินไปชำระหนี้สินให้หมดไปหรือว่าจะปรับปรุงบ้านเรือนสักเล็กน้อย เพราะบ้านเรือนก็เป็นอีกเรื่องจำเป็นที่จะต้องซ่อมแซมปรับปรุงเหมือนกัน

พิโลลักษณะและเขาเพิ่งจะมีเงินเดือนกันไม่ถึงสามปีนี่เอง พิโลลักษณะเขียนจดหมายเล่าให้เขาฟังเป็นประจำว่าเมื่อถึงสิ้นเดือนจะมีเจ้าหน้าที่มาคอยทวงหนี้ที่บิดาของเขาทำไว้เดือนละร่วมพันบาท เป็นหนี้ที่บิดาของเขาไปเล่นการพนันขั้นต่อ ตั้งแต่ไฟ ไฮโล จนถึงแทงเลขสามตัว สองตัวเถื่อน ซึ่งบิดาของเขาเล่นค่อนข้างหนักมือ ติดหนี้สินไว้เกือบจะทุกเดือน เงินทองที่พิโลลักษณะได้รับจากงานพยาบาลจึงพอมีพอใช้ไปเดือน ๆ บางเดือนก็ไม่จืดเดือนด้วยซ้ำ จึงเป็นรายได้ที่มีรายจ่ายพอดีตัว หรือไม่กี่ติดลบเป็นประจำ แล้วยังจะหนี้เงินก้อนที่จะต้องส่งดอกเบี้ยเป็นรายครึ่งปีอีกเล่า

จิระถอนใจเฮือกใหญ่ เขาเฝ้าคิดแล้วคิดอีกว่าทำอย่างไร ครอบครัวของเขาจึงจะหมดหนี้สินเป็นอิสระเสียที จิระอยากให้บิดามารดาของเขามีความสุขสงบกว่านี้ ไม่ใช่หน้าแห้งแบกหนี้สินไว้รุงรัง จนเพื่อนบ้านรู้จักกันโดยถ้วนหน้าอยู่ทุกวันนี้

ชายหนุ่มบรรจงดึงซองจดหมายของธนาकारที่เขาซื้อตราฟต์

นำติดตัวมา ออกมาเปิดดูตราฟต์ด้วยจิตใจที่ค่อนข้างอ่อนเปลี้ย ถ้า
 หนี้หมดเพราะเงินจำนวนที่เขากู้มาก็จะเป็นการดี หากไม่หมดแล้ว เขา
 และพิไลลักษณ์จะต้องแบกทุกข์กันไปอีกเท่าไร ไหนยังจะชำระให้ทาง
 ธนาकारและสหกรณ์ครูเป็นรายเดือนอีกเล่า แล้วยังจะห่วงความเป็น
 อยู่ทางบ้านอีกเล่า เขาจะต้องใช้หนี้ทางสหกรณ์ครูและธนาकारไปอีก
 หลายปี มันเป็นเรื่องที่หนักหนาพอใช้มิใช่หรือ

ชายหนุ่มนั่งชิมไปชั่วครู่ใหญ่ จวบจนกระทั่งได้กลิ่นไฟไหม้
 ฟืนที่น้องสาวก้อเพื่อที่จะทำอาหารโปรดให้เขา จีระณะจึงได้ผุดลุกขึ้น
 เขาเปิดหน้าต่างมองชะเง้อออกไปที่ห้องนาริมคลอง ผักทอดยอดชวยอด
 อวบเขียวอยู่ริมคันนา ตรงสระริมคลองก็มีทั้งผักรุ้นนอน ผักทอดยอด
 และบัวเผื่อนบัวสาย อันเป็นอาหารประจำครอบครัวของเขามานานปี
 งามสะพรั่ง จีระณะรีบผลัดเสื้อผ้าเป็นนุ่งกางเกงขาสั้นสีขาวเพียงตัวเดียว

เขาจะลงไปเก็บผักและจะอาบน้ำคลองด้วย เขาไม่ได้อาบน้ำ
 คลองมานานนับปีแล้ว มันค่อนข้างขุ่น กลิ่นคาวคละคลุ้งเพราะความ
 สกปรกของคนกรุงเทพฯ แต่จีระณะก็อยากจะทำจะวาย แล้วค่อยขึ้น
 มาอาบน้ำสะอาดกว่าอีกครั้งหนึ่ง

“อ้าว จะลงไปไหนล่ะลูก”

นางจินตามารดาของเขาร้องอุทานถามอย่างแปลกใจ เมื่อ
 เห็นบุตรชายนุ่งกางเกงขาสั้นเพียงแค่ตัวเดียวสาวเท้าจะลงจากเรือนไป
 ทางบันไดหลังบ้าน

“ไลให้ผมไปเก็บผักบุง ผักกระเฉดนะแม่” ชายหนุ่มบอก
 มารดาด้วยสีหน้ายิ้มแย้มและแจ่มใส เมื่อได้เข้ามาอยู่ในสิ่งแวดล้อม
 ตั้งแต่เกิดของเขาเช่นนี้

“อะไรกัน มาเหนื่อยๆ นั่งไลใช้ฟ้ทำไม้กันนะ” มารดาของเขา
 บ่นเอ็ดอย่างขวางๆ พิไลลักษณ์

“ไม่เห็นเหนื่อยอะไรหรอกครับแม่ นั่งรถไฟมานะหลายชั่วโมง

ได้ลงไปว่ายน้ำเก็บผักยัดเส้นยืดสายเสียบ้างคงจะแก้ได้ ไขมันเป็น
พยาบาลมันคงรู้ว่าเวลาคนเราจะพักผ่อนนะ ไม่จำเป็นจะต้องนอน
อย่างคนแก่คิดเสมอไป”

จิระณะบอกกับมารดาเป็นที่ชี้แจง

“มันจะแกงอะไร จะต้มน้ำพริกหรือยังงัย”

มารดาของเขาถามอย่างเอาใจใส่ พลังมองเข้าไปในครัวที่
ลูกสาวกำลังสาละวนอยู่กับการขูดมะพร้าวอย่างคล่องมือ เพราะเสียง
ขูดค่อนข้างเบาสม่ำเสมอ ไม่นั่นก็มือจนเกินไป ทำให้เนื้อมะพร้าวนุ่ม
เวลาคั้นเอาน้ำกะทิจะได้น้ำด้วย ดีกว่าการขูดแรง ซึ่งได้เนื้อมะพร้าว
ค่อนข้างหยาบหนา คั้นน้ำกะทียาก

“ใสจะทำปลาร้าทรงเครื่องให้ผมนะแม่ หิวไม่ได้กินเสียนาน
ปลาร้าบ้านเรานะ”

ชายหนุ่มบอกมารดาแล้วลื่นน้ำลายให้มารดาเห็นว่าเขาหิว
อาหารดังกล่าวนั้นจริง ๆ

“อ้อ...พอดีแม่ได้ปลาร้าปลาช่อนมาหลายกิโล น้ำพร้อมแก
ทำ พอกินได้ก็เอามาแบ่งให้ ของเขาอร่อยกลิ่นหอมเชียว”

มารดาของเขาบอกยิ้ม ๆ อย่างอารมณ์ดีเมื่อบุตรชายเอ่ยถึง
อาหารโปรดที่นางเองก็รู้ใจเขาเป็นอย่างดี

“ถ้ากลับไปสอน เห็นจะขอไปทอดจิ้มผักบุงสักกิโลนะแม่”
จิระณะบอกมารดาปนหัวเราะ

“เอาไปสิลูก ของเขาทอดกินก็อร่อย หั่นหอมหั่นตะไคร้บับ
มะนาวพริกขี้หนูเข้า รับรองเจริญอาหารแน่ ๆ ให้แม่ไปเก็บผักก็ได้
กระมังลูก ณะจะอาบน้ำก็อาบเถอะ” มารดาของเขาบอกอย่างเอาใจ

“แม่พักเถอะครับ ผมเก็บเอง แม่เหนื่อยมานานแล้ว” จิระณะ
ส่ายหน้าบอกมารดาเสียงอ่อนโยน

“แม่ไม่ได้เหนื่อยอะไรนี่นะลูก เอ...เสียงเรือใครมา เจ้าต่าง

มันเท่าซรม หนวกหุจรีง สงสัยว่าเรือบ้านคุณนายจะมาทวงดอกเบีย...”
นางจินดาพื้มพำ ก่อนที่จะเขม้มองไปทางทำน้ำทางบันไดด้านเหนือ
วจาของนางนั้นทำให้จรีณะยืนนิ่งไปทันที

2

“**มา**ทางทำไมล่ะแม่” จีระณะเอ่ยถามมารดาด้วยสຸ້มเสียงที่
ค่อนข้างปร่า

“เขากำลังจะเร่งต้น มันมีเรื่องกันขึ้นนะลูก” นางจินดาตอบ
บุตรชายด้วยเสียงที่แหบพร่าไม่ผิดกันนัก และหลบสายตาของจีระณะ
ด้วย

“ก็...นั่งไล่ไปรักกับลูกชายของคุณนาย” นางจินดาบอกเสียง
กร่อย

“อ้อ...มีนำ ผมเข้าใจแล้วครับแม่” จีระณะพอจะเดาเหตุการณ์
ต่าง ๆ ได้ต้องแก้ต่อนี้เองว่าจะอะไรเป็นอะไร

“เรามั่นจนนะลูกเอ๊ย...” นางจินดาถอนใจยาวอย่างหนักหน่วง
จีระณะมองใบหน้าที่ยิ้มคล้าล้งเกือบจะทันทีที่ทันใจของมารดาอย่าง
สงสารจับใจ

“ผมมีเงินมาก่อนใหญ่ครับแม่ พรุ่งนี้ผมจะเบิกให้แม่เอาไปใช้หนี้” จีระบอกลเสียงเข้มจริงจัง วาจาของเขานั้นทำให้นางจินตามีสีหน้าขึ้นเข้มขึ้นทันตาเห็น

“ณะไปเอาเงินมาจากไหนล่ะลูก”

“ก็กู้ธนาคารมาครับแม่ แม่ออกไปบอกกับเขาเถอะ” จีระเร่งมารดา

“ไปกู้เขามาจะดีริ้ลูก” นางจินตาทนหน้าเสียลงทันควัน เมื่อได้รับคำตอบจากบุตรชาย

“ดอกเบี้ยยูกกว่าของบ้านคุณนายครับแม่ อย่าห่วงเลย ผมมีเงินเดือนผ่อนใช้อยู่แล้ว” จีระตอบมารดาเสียงอ่อนโยน

นางจินตามองหน้าบุตรชายด้วยนัยน์ตาเป็นสีเข้ม ก่อนที่จะเดินอ้อมไปทางบันไดหน้า อันเป็นบันไดขึ้นจากทำน้ออย่างคนร้อใจ

จีระเองก็มองตามร่างของมารดาไปด้วยจิตใจที่ค่อนข้างห่อเหี่ยว คนมีหนี้ย้อมเป็นทุกข์ที่สุดในโลก มันเป็นความจริงสำหรับครอบครัวของเขาอย่างแน่นอน

ชายหนุ่มเดินเลี้ยงไปทางทุ่งที่มีผักทอดยอดแตกยอดไสว ด้วยจิตใจที่เกือบจะเรียกได้ว่าหมดความแจ่มไสไปโดยสิ้นเชิง เมื่อไรหนอที่เขาจะลืมตาอ้าปากได้กับภาระหนี้สินของครอบครัว เขาคิดอย่างค่อนข้างหมกมุ่นไม่สบายใจเลยสักนิด

จีระเงยหน้าจากการก้มเลือกเก็บผักร้อนที่ทอดยอดอยู่ในน้ำริมคลอง เมื่อรู้สึกว่ามีเรือลำหนึ่งชะลอลอดใกล้ๆ กับที่เขาเก็บผักอยู่

สตรีสาวสวยบนเรือลำนั้นมองตรงมาที่เขาเขม็ง เขาไม่เคยเห็นหน้าและไม่รู้จักเธอผู้นั้น จึงไม่ใส่ใจนอกจากแค่เงยหน้าขึ้นมองเธอตามสัญชาตญาณ เพราะมีคนมาอยู่ใกล้ๆ สบตากันแวนเดียว ไม่มีอะไรที่คนอย่างเขาจะต้องใส่ใจไปกว่านี้ไม่ใช่หรือ

เธอผู้นั้นลอยเรืออยู่ตรงที่เดิม ยังไม่ยอมพายเรือต่อไปหรือกลับในทิศทางเดิม เขาไม่ใส่ใจ เมื่อได้ฝึกแล้วทำท่าจะหันหลังกลับเสียด้วยซ้ำ หากไม่ได้ยินเสียงถามขึ้นเย็นชาว่า

“ครูจิริณะหรือเปล่า”

จิริณะเหลียวกลับไปมองหน้าคนถามที่ลอยเรืออยู่ห่างกอดักตบขาด้วยสีหน้าแววตาที่ค่อนข้างฉงน โดยไม่กล่าวตอบ

“ใช่คุณหรือเปล่า”

เธอเน้นเสียงถามเหมือนไม่พอใจขึ้น นัยน์ตาเรียวคมนั้นจ้องหน้าเขาด้วยแววตาแข็งๆ เยอหยิ่งอย่างบอกไม่ถูก

“ถ้าไม่ใช่?” เขาพูดรวนๆ ลอยๆ และเน้นเสียง

“แต่ต้องใช่ ถูกไหมล่ะ” เสียงย้อนถามของเธอค่อนข้างสูงอย่างขุ่นใจ นัยน์ตาวิบวาวอย่างขัดเคือง ขณะที่มองสบตากับเขา

“ถ้าคุณเข้าใจอย่างนั้นจะต้องถามเพื่ออะไร” ชายหนุ่มก็ไม่ยอมมลดละเหมือนกัน

“ถามเพราะมันเป็นวิธีการทักคนแปลกหน้าของคนเราไงล่ะ”

เธอเน้นเสียงขุ่น สีหน้าบึ้งตึง

“แล้วคุณมีธุระอะไรกับผม” จิริณะเอ่ยถามแล้วมองสบตากับเธอด้วยแววตาสงบเรียบ สีหน้าเคร่งขรึม

“แม่ของฉันอยากจะทราบว่าคุณจะมีเงินไปใช้คืนเท่าไรในวันพรุ่งนี้” หญิงสาวถามเสียงเข้ม ใบหน้าเซิด ลำคอตั้งตรง

“แปดหมื่น” เขาตอบเน้นเสียง

“เวลาไหน” เธอซักต่อไปอย่างละเอียด

“ผมยังไม่แน่ใจ” เขาตอบเสียงเย็นชา

“ต้องแน่ใจสิคุณ เพราะแม่ของฉันจะได้คอยรับเงิน อีกอย่างเงินจะได้เอาไปใช้เพื่อผลประโยชน์ต่อไป เงินทองนะถ้าหากเอามาอนบ้านมันไม่ได้อะไรอกเงย” เธอให้เหตุผลอย่างคนที่ค่อนข้างเค็ม รักษา

ผลประโยชน์เกี่ยวกับด้านการเงินอย่างเต็มที่

“ผมซื้อตราพัตเงินสดมา ผมต้องไปเบิกที่ธนาคาร” จิระณะบอกหัวน ๆ

“เงินตั้งแยะ คุณไปเบิกคนเดียวจะปลอดภัยหรือ” เธอถามเสียงค่อนข้างกังวล

“ไม่ต้องห่วงผมหรอกน่า” เขาเน้นเสียงเยาะแหยะแตกต้น

“ห่วงสิ เพราะเงินตั้งมากที่คุณจะเอามาใช้หนี้ ถ้าโจรตักแย่งเงิน แล้วคุณจะทำเงินที่ไหนมาใช้หนี้ฉันได้ล่ะคะ” คนพูดพูดด้วยเสียงหมิ่น ๆ อีกทั้งยังมองเขาด้วยแววหมิ่นอีกด้วย

จิระณะรู้สึกว้าบหน้าของเขาร้อนวูบวาบ เพราะความไม่พอใจกับวาจาและแววตาของเธอ เขาหันหลังกลับไปเสียตื้อ ๆ ปล่อยให้ลูกสาวเจ้าหนี้มองตามอย่างเช่นเขี้ยวเกรี้ยวกราดอยู่ตามลำพังชั่วอึดใจก่อนจะพวยเรือกลับไปทางบันไดทำน้ำของบ้านเขาอย่างรวดเร็ว

“คนมีเงินนี่ช่างเค็มจริง ๆ” จิระณะบ่นพึมพำกับน้องสาว ในขณะที่เขานำผักเข้าไปวางใส่ชามอ่างใบใหญ่ภายในครัวที่ฟิลิสิกซ์กำลังสาละวนทำกับข้าวอยู่

“เค็มสิพี่นะ เค็มที่สุด”

น้องสาวเหลียวมองหน้าพี่ชายแล้วกัดฟันพูดเสียงคับแค้นใจ

“แม่คงบอกว่าพี่จะใช้หนี้ คุณนายอมราใช้ให้ลูกสาวไปตามถามกลางทุ่งเลยว่าจะใช้เท่าไร เวลาไหน คิดดูสิว่าแค่นี้ไหนนะไอ” จิระณะว่าด้วยสีหน้าค่อนข้างเคร่งเครียด

“น่าเกลียดที่สุด ใครจะไปที่ถามยายภิตหรือเปล่า” ฟิลิสิกซ์ซักถามพี่ชาย

“พี่ไม่เคยเห็นหน้า ตัวเล็ก ๆ ผิวคล้ำ ๆ” ชายหนุ่มมึนหน้า

ประกอบวาจา

“คงยากทีนะแหละจะพีณะ ชื่อเต็ม ๆ ว่าอัปสรโสภิต เห็นว่าไปอยู่ในวังกับป่าตั้งแต่เล็ก ๆ แล้วเลยไปเรียนเมืองนอกเพ็งกลับไปคู่กับพีพิมพ์ที่ตอนกลับได้เด็กหัวแดงมาฝากคุณนายโง่ละจะ” พิไลลักษณ์เล่าให้พี่ชายฟังอย่างละเอียด

“คนรวยอยู่ยังงี้ก็สบาย” จีระณะออกความเห็นเป็นเชิงวิจารณ์

“สบายนั้นก็ถูกละจะ สบายกันแน่ แต่กิเลส ความงก ความเค็มก็มีเป็นเงาตามตัว คนเค็มตลอดเวลาอย่างพวกนี้นะจะหาความสุขสบายใจจริง ๆ จากไหนนะพีณะ” พิไลลักษณ์พูดเสียงเยาะ ๆ เป็นที่หยามหมิ่นคับแค้น

“แล้วนายคนนะหรือที่แม่ว่า...” ชายหนุ่มพูดไม่เต็มเสียงนัก ขณะที่เอ่ยถามน้องสาว

“ใช้จะพีณะ เรารักกัน แต่เราเกิดมาจนก็เลยถูกกีดกัน แม่อาจจะกำลังถูกบังคับแบกขอร้องอยู่ก็ได้นะ เรื่องของโลกกับพี่ยศนะ” พิไลลักษณ์กัดฟันพูดถึงตัวเองอย่างขมขื่น

“บังคับอะไร” พี่ชายถามเสียงเข้มเฉียบขึ้นอย่างเอาเรื่อง

“ก็บังคับให้เราเลิกติดต่อกันเสียนะสิจะพีณะ” น้องสาวตอบแล้วหัวเราะอย่างขมขื่น เสียงฝืดฝื่อน

“แล้วโลว้ยังงี้” จีระณะถามอย่างให้ความสนใจ กระตือรือร้นอย่างมากที่จะทราบเรื่องเกี่ยวกับหัวใจและความรักของผู้เป็นน้องสาว

“โลไม่แน่ใจพี่ยศจะพีณะ” พิไลลักษณ์นัยน์ตาเข้มขึ้นอย่างช่วยไม่ได้

“ถ้าเรารักกันนะ จะมีอะไรวางกันได้เล่าโล” พี่ชายบอกอย่างปลุกปลอบใจ

“โลไม่แน่ใจพี่ยศนะสิจะพีณะ” น้องสาวตอบด้วยประโยคเดิม แล้วนั่งไปนานพอสมควร

“นายยศคิดยังไง” จีระจ้องหน้าพิไลลักษณ์เขม็งถ้วนดี

“เราจดทะเบียนกันแล้วจะพี่นะ” น้องสาวตอบแล้วถอนใจยาว ๆ หนักหน่วง

“ก็ดีแล้วนี่โล” จีระเน้นเสียงอย่างค่อนข้างพอใจ เขาเป็นชายหนุ่มที่หัวค่อนข้างแรงในบางครั้ง จีระเป็นผู้ชายที่ชอบเอาชนะคน ไม่ยอมลงให้ใครได้ง่าย ๆ เขาไม่ชอบที่ผู้ใหญ่ขัดขวางความรักของหนุ่มสาวด้วยสาเหตุของฐานะสภาพความเป็นอยู่เป็นเรื่องใหญ่ขวางกัน

“พี่นะว่าดี แต่พ่อแม่กำลังเกลียดโลจะ” พิไลลักษณ์น้ำตาเอ่อซึมขึ้นทันที

“เราจะยอมทำไมล่ะโล งานเราก็มีทำ เราไม่คิดเบียดเบียนสมบัติพัสถานของใครอยู่แล้ว” จีระหัวเราะ

“พ่อแม่หาว่าโลไม่เจียมตัว ไม่มองเงาหัวตัวเอง คุณนายก็เคยมาขอร้องแม่ ไปขอร้องโลที่โรงพยาบาลว่าให้เลิกยุ่งกับพี่ยศ เพราะว่ายศมีคู่หมั้นแล้วที่ฐานะดีกว่าพี่ยศเสียอีก” น้องสาวเล่าด้วยเสียงเจือสะอื้น

“โธ่โล ถ้าเราเอาชนะคนพวกนี้ไม่ได้บ้างเลยจะเกิดมาทำไมนะ พี่นะเกลียดจริง ๆ ความเค็มของคนพวกนี้นะ เค็มแล้วยังหมิ่นคนด้วยกัน” ชายหนุ่มนัยน์ตาทอแสงกร้าวกระด้างอย่างเอาเรื่อง

“เรากับเขามันต่างกันจริง ๆ พี่นะ เราเป็นหนี้เขา อาศัยใบบุญของเขา” พิไลลักษณ์พึมพำเสียงแผ่วเครือ

“อาศัยที่ไหนนักหนา ดอกเบี้ยเราก็มีตอบแทนนะโล พี่ว่าเรานะอย่าเพิ่งท้อแท้ ทะเบียนก็มีกันแล้ว อัยกรู้หนักว่าใครจะมาขวางได้” จีระให้กำลังใจน้องสาวอย่างจริงจัง

“ถ้าพี่ศหนักแน่นกว่านี้ โลก็คงไม่ให้ใครขวางเราได้หรอกจะพี่นะ” พิไลลักษณ์น้ำตาไหลมากขึ้น

“ทำไม นายยศมันเป็นอย่างไง” ชายหนุ่มจ้องหน้าน้องสาวด้วย

นัยน์ตาเครื่องเครียดเอาเรื่อง

“นิสัยผู้ชายนี้จะพีณะ พอเห็นใหม่ก็เหมือนกับว่าจะลืมเก่า”

น้องสาวตอบด้วยเสียงเครือ

“นายยศจะเอาใจออกห่างไฉนใช้ไหม” ชายหนุ่มชักสีหน้า

ขริมกระด้างอย่างขุ่นข้องใจ

“ไขว่คว้าที่จะเป็นอย่างนั้นจะพีณะ” พิไลลักษณ์ตอบ
พี่ชายเสียงขมขื่นขึ้นอย่างช่วยไม่ได้

“ก็มันจดทะเบียนกับโลแล้ว” จีระณะพูดลอยๆ ออกมาอย่าง
ปลอบแถมเตือนใจน้องสาว

“ทะเบียนสมรสบางที่มันก็ไม่ได้หมายถึงความสมบูรณ์ไป
ทั้งหมดนะจะพีณะ” พิไลลักษณ์พูดเสียงอ่อนเบา และหลบสายตาของ
พี่ชายด้วยการเหลียวไปตักน้ำในตุ่มใส่ชามอ่างที่จีระณะนำผักกระเฉด
และผักบุ้งมาวางไว้

“เราจะยอมแพ้เพื่ออะไร ในเมื่อนายยศมันก็เป็นสามีตาม
กฎหมายอย่างสมบูรณ์ของเราแล้ว คนเรานะ ถ้าไม่ต่อสู้อะไรบ้างเลย
มันจะมีอะไรให้ชีวิตดี ๆ นะโล” จีระณะพูดเสียงกร้าวกระด้าง นัยน์ตาที่
มองหน้าน้องสาวซึ่งก้มลอกทუნผักกระเฉดอย่างเอาจริง

“ต่อสู้เพื่อความรัก โลเหินจะไม่ละจะพี่ณะ” น้ำตานองสาว
แทบหยดลงเสียให้ได้

“ไม่ใช่เพื่อความรักอย่างเตียวนะโล ใครทำให้เราเจ็บ เราจะ
ยอมเจ็บโดยไม่ตอบแทนใครบ้างเลยมันจะตีอะไร” ตอนท้ายพี่ชายถาม
เสียงสูง

“ความรักมันต้องเกิดจากหัวใจ ถ้าหัวใจมันคงแนวแน่ เรา
ไม่จำเป็นที่จะต้องต่อสู้ลงจะ” พิไลลักษณ์ดูจะยังพูดถึงเรื่องความรัก
อันบริสุทธิ์จากหัวใจต่อหัวใจอยู่

“พี่หมายถึงว่าเราจะยอมให้เจ้ายศนะเหยียบย่ำศักดิ์ศรีของ
เราทำไม ก็รักกันนานมาแล้ว ถ้าหากว่ามันจะเอาใจออกห่าง เพราะ
แขนงหน่วยเรา เราก็กทำให้มันได้รับบทเรียนดี ๆ บ้างสิ จะหนีมันเพื่อ
อะไร ศักดิ์ศรีเราก็กมี นายยศมันให้อะไรเราบ้าง” เสียงของจิรณะอ่อน
ลงบ้างในตอนท้าย

“ไลกับเขารักกันด้วยจิตใจจะ” น้องสาวตอบเสียงอ่อย ๆ เจือ
สะอื้น

“ก็ดีแล้วนี่นะ” พี่ชายกระแทกเสียงดุดประชิด

“ไลไม่ยอมยกให้ใคร ๆ เข้าใจว่าไลรักเงินของพี่ยศ” พิไลลักษณ์
บอกเสียงที่ค่อนข้างเข้มขื่นกว่าปกติ

“ก็ดี นำซึ่งออกจะแย่ ความรักของโลกกับนายยศนะ” พี่ชาย
พูดเสียงแตกตื่นเยาะ ๆ

พิไลลักษณ์ล้างผักเจียบกริบ ปลายนิ้วค่อนข้างสั้นเล็กน้อย
ด้วยความสะทกสะเทือนใจเมื่อนึกถึงความรักระหว่างเธอกับยศ เธอ
รักเขาเพราะรักโดยไม่ต้องการสิ่งใดตอบแทน นอกจากความรักจาก
หัวใจของยศที่จะมีให้เธอ ยศเองก็เคยบอกรักเธอ หากว่ายามนี้เขา
ค่อนข้างห่างเหินเธอไปมาก เขามีเรื่องอ้างว่าธุระมากงานยุ่งเป็นประจำ
พิไลลักษณ์นั้นก็เหมือนสาวยุคใหม่โดยทั่วไปที่ถือความรักความพอใจ

ของหัวใจตัวเองเป็นใหญ่ เธอกับยศจึงมีความสัมพันธ์ต่อกันโดยสมบูรณ์ทุกด้าน โดยที่ผู้ใหญ่มิได้รับรู้ตามประเพณีแต่อย่างใด

เพราะยศมาอ้างว่ามารดาของเขาไม่ต้องการให้เขากับเธอแต่งงานกัน เขาและเธอจึงแอบพบกันเงียบ ๆ เป็นขงกันและกันตามอารมณ์รักของหนุ่มสาวอันแสนหวานซาบซึ้ง และเมื่อเขามาทำห่างเหินไปในระยะนี้ จะไม่ให้เธอคิดมากได้อย่างไร

“ลูกผู้หญิงถ้าพลาดไปแล้วจะมีอะไรดี ถ้าไม่รู้จักต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีของตัวเองบ้างนะ อย่ายอมหย่าขาดให้นายยศได้ง่าย ๆ เราเสียไปแล้วทุกด้านกับมันไม่ใช่หรอ” จีระณะพูดเสียงกร้าว

น้องสาวนั่งเงียบ

“ถ้าเขาขอหย่า โฉจะต่อสู้ได้ยังไงพี่ณะ” เป็นนานกว่าที่เธอจะเอ่ยออกมาเป็นเชิงปรารภ ไม่แนใจสักนิด

“กระตักนิ้วขอเงินสักก้อนก็ยังดี” พี่ชายพูดเสียงแข็งกระด้าง

“เขาคงไม่ยอมจ่ายจ้ะ” พิไลลักษณ์พึมพำเสียงต่ำ ๆ

“ไม่ยอมจ่ายก็ไม่ยอมหย่า ใครจะทำอะไรเราได้นะ อย่าโง่หน่อยเลยนำไล พี่ไม่ชอบคนปัญญาต่ำ นายยศมันทำลายเราไปแล้วทุกอย่าง มันก็เหมือนเป็นศัตรูกับเรา ถ้าหากคิดจะหย่าขาดจากเรานะ เราจะยอมมันทำไม มันทำให้เราเจ็บ เราก็กทำให้มันแค้นยุ่งยากใจบ้าง เราไม่มีอะไรที่ผิด มันจะขอหย่าง่าย ๆ เพื่อผลประโยชน์ที่ว่ามันจะไปพบคนรวยกว่ามันได้ยังไง” จีระณะให้เหตุผลเสียงเข้ม

“เขาคงต่ำไล” พิไลลักษณ์ไม่เป็นตัวของตัวเองเสียเลย

จีระณะมองหน้าเรียวเศร้าสร้อยของน้องสาว แล้วถอนใจยาว ๆ อย่างหนักหน่วง

“ก็ให้มันต่ำแฮลิ” พี่ชายกระแทกเสียงอย่างเหลืออดจริง ๆ

“โลจะตอบเขายังไงล่ะจ้ะ” น้องสาวทำเสียงอุบอูบ

“นายยศมันได้ทุกอย่างไปจากเรา แล้วมันจะทำมันง่าย ไม่ใช่

ลูกผู้ชายกับเรา ก็ดำตอบมันเข้าบังสิไล ถึงเราจะจน ไลก็บอกแล้วว่า ไม่เคยเอาอะไรจากมัน” จีระณะพูดเสียงแข็งออกรำคาญๆ กับน้องสาว

“ทุกวันนี้ไลก็ทุกข์เหลือเกินพี่ณะ ทุกข์เพราะรักเขามากไป ทุกข์เพราะเรานั้นพลาด ใจง่ายหลงคารมผู้ชาย เขายกย่อนเข้าเราก็มี แต่จะเจ็บใจ” พิไลลักษณะกล่าว ดวงตาค่อนข้างกร้าวขึ้น

“คนไม่ใช่ลูกผู้ชายจะกลัวอะไรมัน จำเอาไว้อย่างหนึ่งนะไล คนเราถ้าไม่มั่นใจในตัวเอง ถ้าไม่เป็นตัวของตัวเองแล้วใครจะช่วยเรา ได้ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับทางจิตใจ เราจะต้องทำใจให้เข้มแข็งที่สุด เท่าที่จะทำได้ อ่อนแอเพราะบางเทวดาที่ไหนก็ไม่มีทางจะช่วยเราได้ เข้มแข็งมันคงเด็ดเดี่ยวเข้าไว้ น้ำมน้ำน้ำแพ ลมมลมมก็แพ ไฟมาไฟก็แพ แล้วนั่นแหละเราจะยืนอยู่ด้วยตัวเองอย่างเข้มแข็งมันคง แล้วเราจะ ได้ชื่อว่าเราได้ชนะแล้วทุกอย่าง” พี่ชายสอนอย่างเข้มแข็ง ดุจดั่งว่ากำลัง ยืนอยู่หน้ากระดานดำหน้าชั้นเรียนก็ไม่ปาน

“ไลเป็นคนใจอ่อนนะจะพี่ณะ” น้องสาวพูดเสียงอุบอับอ่อน อ่อย

“ก็ฝึกทำใจให้เข้มแข็ง ของอย่างนี้พี่บอกแล้วว่ามันอยู่ที่ใจ ทุกอย่างจริง ๆ ถ้าใจเข้มแข็ง มีอะไรมากระทบเราก็สามารถต่อสู้มันได้ แล้วเราก็จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นเปลาะ ๆ ไม่ใช่อ่อนโอนเอน มีอะไร เกิดขึ้นก็ใช้น้ำตาเป็นเพื่อน แยกทุกชั่วไว้ทั้งชาติ” จีระณะว่าเสียงเข้ม

“เราอาจจะทำบาปไว้มากก็ได้พี่ณะ บางทีไลว่าจะยอมก้มหน้า รับกรรม” น้องสาวบอกเสียงเจือสะอื้น

“ก้มหน้ารับกรรม...” พี่ชายทำเสียงอย่างหนึ่งในลำคออย่าง ไม่ชอบใจสักนิดกับวาจาของน้องสาว

“คนเรามีกรรมเป็นของตัวเองไม่ใช่หรือจะพี่ณะ” พิไลลักษณะ ย้อนถามพี่ชายอย่างใจชื้นขึ้นบ้าง เพราะจีระณะเชื่อมั่นในศาสนาเสมอ มา

“ใช่ คนเรามีกรรมเป็นของตัวเองจริงๆ แต่อย่าลืมนะว่ากรรม ไหนจะแรงแค่นั้น มันขึ้นอยู่กับตัวของเราเองก่อนอื่น บางคนนะเขา เกิดมาอย่าแยะ ถ้ายอมก้มหน้ารับกรรม ชีวิตก็จะอย่าแยะ มีตไปได้ตลอด ชีวิต แต่ถ้าเขาลองเข้มแข็ง ความเข้มแข็งของคนเรานะมาจากไหน พี่ ขอถามไลสักนิดเถอะ” พี่ชายตั้งคำถามเสียงเข้มแข็งในตอนท้าย เพราะ น้องสาวดูจะตั้งใจรับฟังวาจาของเขาด้วยดี

“ก็มาจากร่างกาย” พี่ไลลักษณะตอบอย่างไม่น่าใจนัก

“ไม่ใช่ มาจากใจต่างหากไล คนใจแข็ง เข้มแข็งนะ บางที ร่างกายไม่จำเป็นต้องเข้มแข็ง บางคนเป็นคนพิการเสียด้วยซ้ำ แต่เขาก็มีชีวิตอนาคตที่สว่างไสวได้ เพราะใจเขาเข้มแข็งที่จะเอาชนะอุปสรรค ของชีวิตได้ ไอ้เรื่องก้มหน้ายอมรับกรรมนะ มันเป็นเรื่องของคนที่ทำ จุดหมายปลายทางตัวเองไม่ได้ไม่รู้สัจธรรมของชีวิตว่าอะไรเป็นอะไร” จีระณะว่าเสียยี่ดียวราวจะสอนสัจธรรมแห่งชีวิตที่เข้มแข็งให้น้องสาว ได้รับทราบให้แจ่มชัด

“อะไรคือชีวิตล่ะจ๊ะ” น้องสาวกล่าวอย่างคนท้อแท้

“ชีวิตคือการต่อสู้ ชีวิตคือการเรียนรู้ ชีวิตคือการแก้ปัญหา ชีวิตคือการแก้ทุกซีให้หลุดพ้นเพื่อว่าเราจะได้ไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิด มาทุกซอกใจล่ะ” พี่ชายให้คำจำกัดความหลายแบบ

“พี่ณะพูดเหมือนพระ” พี่ไลลักษณะยิ้มออกนิดหนึ่ง

“สัจธรรมของพระพุทธเจ้าย่อมเป็นของจริงแท้ที่อมตะเสมอ ไลอย่าลืม” จีระณะบอกเสียงหนักจริงจัง

“พี่ณะจะแต่งงานใหม่ละ” น้องสาวถามพี่ชายเปลี่ยนเรื่อง เสียบ้าง

ผิวหน้าของจีระณะเข้มขึ้นนิดหนึ่ง ทั้งที่เขาเป็นคนผิวค่อนข้าง ค่ำ เมื่อน้องสาวพูดถึงเรื่องการแต่งงานของเขา

“คนจนอย่างพี่จะหาเงินที่ไหนไปแต่งงานนะไล” เขาตอบ

น้องสาวเสียงเย็นเรียกว่าปกติ

“เห็นเขาวางแผนเห็นแบ่งงานกันไม่แพงเท่าไรไม่ใช่หรือจะ
พีณะ” พิไลลักษณ์ถามพี่ชายแล้วมองหน้าเขาเซมิง

“ก็อาจใช่ แต่การแบ่งงานคือการเริ่มต้นชีวิตคู่ ไม่ใช่หมายถึง
การสิ้นสุดหรือจุดจบของความรัก นี่โธ่ผู้ชายถ้าไม่มีเงินเลยจะเอาอะไร
เลี้ยงเมีย” พี่ชายว่าแกมปรารภหนักใจ

“เงินเดือนมีนี่จะ” พิไลลักษณ์เถียงพี่ชาย

“พีต้องใช้นี้ให้กับพ่อแม่เสียก่อน” จีระณะพูดด้วยสีหน้าที่
ค่อนข้างหนักใจ เมื่อนึกถึงหนี้สินของบิดามารดาของเขา

“ก็ต้องหาเมียที่มีเงินเดือนเหมือนกันนะพีณะ” น้องสาวว่า
ยิ้ม ๆ

“ของอย่างนี้มันอยู่ที่ความพอใจกับการใช้จ่าย คนเงินเดือน
มากบางที่ไม่พอใช้ แต่คนเงินเดือนน้อยกลับพอใช้ มีฝากประจำเสีย
ด้วยซ้ำ แต่พี่ภาวะหนักจริง ๆ หนี้ธนาคาร หนี้สหกรณ์ อีกประมาณ
สามสี่ปีทั้งนั้น เงินเดือนเหลือพันกว่าบาท พี่อยากมีรายได้พิเศษจริง ๆ
นะตอนนี้ แต่อยู่ทางนอก ๆ ไม่ค่อยมีงานพิเศษอย่างอยู่กรุงเทพฯ”

จีระณะบ่นแล้วถอนใจยาว ๆ อย่างหนักหน่วง เมื่อคิดถึงหนี้สิน
ที่จะต้องชำระเป็นรายเดือนให้บิดามารดา เขาต้องชำระหนี้เพียงลำพัง
นานหลายปีกว่าที่ตัวเองจะเป็นอิสระ เขายังคิดท้อแท้ใจในบางครั้งว่า
อีกนานไหมหนอ แล้วค่ากินอยู่ใช้จ่ายรายเดือนเขาจะไปไต่รอดแคไหน
โดยไม่หิบบิ่บคนอื่น ในช่วงระยะเวลาที่เงินเดือนถูกหักชำระหนี้ก้อน
ใหญ่นี้ไป

“พีณะย้ายเข้ามากรุงเทพฯ ไม่ได้หรือจะ” พิไลลักษณ์หาหรือ
พี่ชายอย่างกระตือรือร้นขึ้น

“พีก็หางานทางโน้น แต่อยากมีเงินก็อยาก อยู่ในกรุงเทพฯ
หารับจ้างสอนนักเรียนในตอนเย็นสบาย ๆ เพราะคนมีฐานะดีเยอะ”

ชายหนุ่มว่าอย่างเห็นดีด้วยกับวาจาของน้องสาว

“นั่นสิจ๊ะ พี่ณะขยันอยู่แล้วด้วย เพิ่มรายได้ขึ้นอีกสักเดือน
ละพันครึ่งพันก็ยิ่งดี ดีกว่าที่จะไปเที่ยวหยิบยืมเขาแล้วต้องหาใช้หนี้
ตามเวลา” พี่โลลักษณะเองก็รู้ดีแก่ใจในเรื่องหนี้สินและการใช้จ่ายใน
ยุคปัจจุบัน

